

MB
14886

N. M. 56/1952

BESZÉLŐ KÉPEK

Szemelvények

ZRINYI MIKLÓS SZIGETI VESZEDELEM

c. hősköteményéből

Összeállította:
KÉPES GÉZA

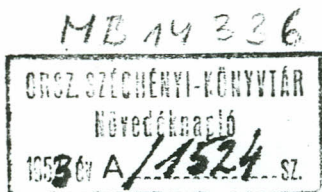
Kiadja a Népművelési Minisztérium
A film készült a Magyar Fotó Dia-osztályán
Budapest, 1953

Tanácsadás a diafilm vetítéshez

1. Az előadás előtt a szöveg felolvasását okvetlen gyakoroljuk (tagoltan olvassunk és ne hadarjunk).
2. Ha módunkban van és a tárgy természete megengedi, kívánatos, hogy ne egy személy, hanem váltakozva ketten olvassák fel a szöveget. Az egyik kép szövegét az egyik, a másik kép szövegét a másik felolvasó mondja el.
3. Szövegrész utolsó szavánál a felolvasó koppantson és a következő kép fordítása csak ezután történjék.
4. A vetített szöveget is olvassuk fel.
5. A vetítógép kezeléséhez útmutatást nyújt a technikai „Útmutató”.

Ennél a filmnél a következőkre hívjuk fel a figyelmet: előnyös, ha szavalásban jártas tartja meg az előadást.

Ez a diafilm kiegészíti a hasonló című ismeretterjesztő előadást, tehát lehetőleg a megtartandó előadáshoz kapcsolódjon a diavetítés.

Felelős kiadó: A Művelt Nép Könyvkiadó igazgatója

Megjelent 3000 példányban

53/9825 — Egyetemi Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Janka Gyula igazgató

Zrinyi Miklós:
SZIGETI VESZEDELEM

1. Zrinyi Miklós, a költő mintegy háromszáz évvel ezelőtt élt és korának egyik legkiemelkedőbb alakja volt. Zrinyi kardjával és tollával egyaránt küzdött forrón szeretett hazájáért, mint két századdal később Petőfi Sándor. Ki ellen kellett harcolnia Zrinyi Miklósnak? A viláгурalomra törő, hatalmas török hadsereg ellen, amely már hosszú idő óta próbálkozott Magyarország meghódításával, hogy azután rajtunk keresztülgázolva nyugat felé terjessze ki roppant birodalmát. Zrinyi nagyszerű hőskölteményét, a „Szigeti veszedelme”-t 1645—46 telén írta, valósággal szakadatlan harcok közepette, ahogy ő maga vall erről hőskölteménye IX. énekében:

„Engemet penig, midőn írom ezeket,
Márs haragos dobja s trombita felzörget.
Ihon hoz házamban füstölgő üszöget,
Kanizsai török: oltanom kell eztet.”

2. Nagy műve 1651-ben jelent meg először nyomtatásban, az „Adriai tengernek Syrenája” című kötetében. A „Szigeti veszedelme”-t azért írta Zrinyi, hogy a nemzetet egységes összefogásra lelkesítse a törökök ellen, akiknek végleges legyőzésére, Zrinyi szerint, elég lett volna már egyetlen erőteljes támadás is. A „Szigeti veszedelme” irodalmunk legjobb hőskölteménye, amely kiállja az összehasonlítást a világirodalom legnagyobb remekeivel is. Nyelve természetesen régies, hiszen, amint említettük, költője háromszáz évvel ezelőtt írta. De ez a régies nyelv olyan erőteljes és annyira telítve van a nép nyelvének fordulataival, hogy ezt a nyelvet ma is frissnek, izosnek, kifejezőnek érezzük. A hősköltemény alakjai, csatajelenetei hitelesek és megrendítően szemléletesek, hiszen költőjük maga is személyes tapasztalatból ismerte az élethalálharc számtalan változatát.

A hősköltemény célja, hogy megmutassa: a terjeszkedő, hódító, harácsoló hadjárat igazságtalan, és ha a támadás egy-egy kemény vezetés alatt küzdő nemzeti összefogással találkozunk, az összefogásnak az ellenség bukásával kell végződnie.

3. E képünk a „Szigeti veszedelem” című költemény hőseit, Zrinyi Miklóst, Szigetvár főkapitányát, a költő Zrinyi Miklós dédapját ábrázolja. Szigetvár védőjének nevét Hunyadi, Rákóczi, Kossuth és Petőfi nevével együtt említi a hálás utókor.

4. Ezt a várat, az ország déli főkapuját védte utolsó leheletéig a szigeti hős. Zrinyinek és hőseinek kirohanásai és párviadalai a hazaszeretet és az egyéni hősi virtusnak tündöklő példái. Az a nagy erkölcsi erő, amely a magyarokat eltölti, fölébe helyezi őket az ellenségnek, amely sokszázresz tömeggel, óriási számbeli fölényvel akarja a győzelmet kicsikarni. Zrinyi katonái között él, nem úgy, mint a török Szulimán. A hősköltemény több részlete bizonyítja: milyen sokra becsülte Zrinyi az egyszerű közkatonákat is. Nem is tört ki közöttük egyenletlenség, egy cél lebegett előttük: a szorongatott, sokat szenvedett haza védelme és egyetlen irányító akaratot ismer-tek el maguk fölött: kapitányukat, Zrinyit.

A török táborban a nő, mint Kumilla példája is mutatja, té- lenségbe süllyed, és ha van hatalma kedvese fölött, ezt arra igyekszik felhasználni, hogy kedvesét távortartsa a harcoktól. Az erkölcsi gyengeség, a széthúzás szükségképpen az erők szétzúllásához és a török sereg vereségéhez vezet.

És most halljuk és lássuk magát a nagy művet, amely azzal kezdődik, hogy:

1566 június, vagy régi elnevezéssel: Szent Iván havának 10. napján II. Szulimán török szultán döntő csapást akart mérni Magyarországra.

5. { Szent Iván havának tizedik napján
Konstantinápolyból megindult Szulimán,
Avval az sok haddal vizeket szárazstván,
Nagy hegyeket bontván, városokat rontván.

7 { Egy fekete szerecsen ló volt alatta,
De képíró falra szebbet nem írhatna;
Nem vélnéd, hogy éri földet száraz lába,
Oly szépen egyaránt s halkán változtatja.

6. } Ül vala merevén nagy császár nyeregben,
Fejér vékony patyolat vagyon fejében,
Két csoport kócsagtoll alá áll szélteben,
Szakálla merő ősz, halvány személyében.
7. } Szörnyű méltósággal kétfelé tekinget,
Könnyen esmerheti, hogy nagy gondja lehet;
Sokfelé osztatik bölcs s okos elméje,
Mely várat szálljon meg: Egret, Szigetet-é?

~~Szulimán Egerre veté gondolatját,
Hogy annak el-kidöntse erős bástyáját.
De hamar az isten téríté tanácsát,
Hamar megfordítá Szigetre haragját.~~

8. VETÍTETT SZÖVEG:

Császár Mehmet Gujlirgi basának adta
Bosznát, hogy siessen oda, parancsolá.
Kétezer lovassal Mehmed megindula,
Nem sok nap múlva érkezék Siklós alá.

9. Ottan az szép mezőn táborát szállítá,
Maga szép sátorát ottan felvoniatá.
Siklósi Szkender bég hozzá mene gyorsan,
Mehmetnek köszöne, szól hozzá okosan.

10. } Vánkosokra ketten ottan leülének,
Egymás közt sok dologról beszélgetének.
Kávét kicsin fincsánból hörpögetének.
Osztán azután vacsorát is evének.
- De az étel után egy szép török gyermek
Ura hagyásából az házba belépék,
Szép gyöngyházos tassán kezében tündöklék,
Fejét betekerte gyenge patyolatvég.

~~Az egyik válláról szép bársony kaftányját
Lebocsátá, kezdé igazgatni kobozát;
Ablak felé ülve összehajtván lábát,
Igy kobza szavával nyitá hangos torkát:~~

11. „Miért panaszkodjam, szerencse, ellened?
Ha bővíted mindennap én örömömet,
Nem szakadsz el tülem, azmint vagy on híred,
Hogy állhatatlanságban van minden kedved.

Kikeletkor áldasz az szép zöld erdővel,
Szerelmes fülemile éneklésével,
Égi madaraknak sok külömbségével,
Víz lassú zúgással, széllengedezéssel.

12. VETÍTETT SZÖVEG:

Zrinyi válogatott vitézeivel a siklósi-basa tábora ellen indul. Két részre osztja csapatát: száz lovasa a tábortól messzire csalja Mehmetet, Szulimán egyik vezérét, Zrinyi pedig csapata másik részével a táborban maradt Rézmánra, Mehmet fiára és annak ötszáz lovasára támad. A török csapatban Rézmán a legveszedelmesebb hős, a magyarok soraiban pedig Zrinyi Miklós.

13. ~~Iszonyú vérontást nem számlálhatom meg,
Mindenütt holttestek halomban hevernek.~~

10 } Messziről meglátá horvátországi bán,
Mint bánik népével megdühödött Rézmán.
Lovát sarkantyúval megindítá bátran,
Azhon immár népe csaknem futásban van.

14. ~~Igy mond: „Hová futtok, ti vitéz emberek?
Nézzétek, kicsodák, kik tikteket úznak.
De az, ki engemet fog bátran követni,
Neki győzedelmet majd fogok mutatni.”~~

15. ~~Igy szóla s nem többet; Rézmánra szágulda,
Annak ismeg kezében van kemény dárda.
Mikor az jó Zrinihez közelyebb juta,
Nagy erővel, merészséggel reá hajtá.
Kemény vasas paizs az hajtást megtartá,
De az vas a paizst ugyan általjára,
De belől páncéron által nem járhatta;
Zrini éles palossal Rézmánhoz csapa.~~

16. 13 { Azonban Mehmet is messziről érkezék,
Látja, miben vagyon az fia, Rézmán bék;
Igy mond jó Zrininek: „Avagy te engemet
Fiam mellé tészesz s elviszed fejemet,
Együtt ilyen szókkal az nagy grófhhoz csapa,
Melyért kemény sisakja ketté szakada,
Es ha basa kardja meg nem fordul vala,
Az lett volna Zrininek végső órája.
17. 14 { Gyorsan a kölcsönért kölcsönt megfordítá,
Mert kardjával együtt jobb kezét elcsapá.
Lovastul kemény földre Mehmet leesék,
Vitéz Zrini utána gyorsan leugrék:
„Mehmet! rosszul torlod meg fiad veszését,
Ezentől késérni fogod fiad lelkét!”
18. 15 { Nincs már tartalékja Zrini seregének,
Mert futnak előtte az török vitézek;
De ihon jön gyalog kegyetlen olaj-bég,
Nem akar elfutni, de akar halni még.
Szablája eltörött, csak fele kezében
Az többi mind eltörött sok ütközetben;
De mint küsziklának nem ártanak habok,
Ugy semmit nem tehetnek bégnek gyalogok.
19. 16 { Igy szóla Zrini: „Add meg, vitéz, magadat,
Eléggé mutattad már vitéz voltodat,
Kiert nem kívánom én is halálotdat;
Vagyok Zrini ne szégyenld megadásodat.”
17 { Az jó grófnak térdéhez ily szóval futa:
„Uram te nevedre bég magát megadta
Higgyed, hogy senkinek én másnak magamat
Meg nem adtam volna, míg bírnám karomat.”

20. VETÍTETT SZÖVEG:

Zrinyi Miklós fiát, Györgyöt levéllel küldi a magyar királyhoz. Szorongatott helyzetében segítséget kér.

21. Elvégezvén levelét bepecsételé,
Osztán fiát Györgyöt szépen megölelé;
Okosan röviden néki így beszéle
— Az gyermek atyja szavát igen fülelé —:

22. „Fiam én utolszor most látlak tégedet,
Halld meg fiam, kérlek, az én intésemet.
Tanulj éntülem is nehéz vitézséget,
Tanulj fáradságot s hazádhoz hűséget,

Osztán emlékezzél az én sok próbámról,
Ne légy, mint elfajzott galamb kemény sastul,
Karddal te keressed híredet pogánytul,
Mondhassák, igazán fajzottál Zrinitül.”

22. Szulimán Harsánhoz már érkezett vala
Onnan követeket magátul bocsáta
Halul bék volt neve az egyik követnek
Az másik Demirhám volt Arábiából.

23. No ezek Szigetvárhoz elindulának,
Mikor osztán kapukhoz közel jutának,
Egy ágyú-lövésnyire ők leszállának,
Fegyvert szolgálknál ottan elhagyának.

23. Zrini összehívá mind az vitézeket,
Mert már régen hallotta az követeket;
Piacon hallgatá meg az követeket;
Maga körül állítá az vitézeket.

24. Demirhám nem igen böcsülé meg őket.
Mintha nem gondolná látni vitézeket;

25. 24. De Halul mellyére tevé az két kezét,
Alázatossággal monda, hajtván fejét:
Csudául mi halljuk nagy vitézségedet
Mindnyájan, urunk is az te jó híredet.

Alázd meg magadat, add meg ezt az várat,
Melyet semmiképpen többől meg nem tarthatsz.
Valamit te kérhetsz, azt Szulimán császár
Örömet engedí, elhiggyed nékem bár.

26. Horvát bán megnéze az sok jó vitézét,
Ő nagy méltósággal elkezdé beszédét:
„Jó követ, okosan nékünk megbeszéléd,
Lágyon s haraggal is urad követségét;

Csudálom: mert azon én nem igyekeztem,
Hogy ti császártoknál kegyelmem lehessen,
Sőt ártottam néki kis tehetségemben,
Valahol lehetett, és minden erőmben.

27. Nem tűrheti Demirhám Zrini beszédét,
Mond: „Ó tel ki megveded had veszedelmét,
Ihon had s békesség az én keblemben;
Csavarogsz, s válogatsz hadban, békességben.”

28. Ilyen szókra seregek megzöndülének;
Nem várják választját hatalmas Zrinnek,
Fegyvert! Fegyvert! kiáltanak az követeknek.”
Fegyverrel, nem szóval kell veszni Szigetnek.”

29. VETÍTETT SZÖVEG:

Gyorsan az császárnak esék ez fülében,
Hogy Zrini többivel van nagy keménységben.
Nem sokáig késék; ugrék nagy méregben
Zrini s Sziget ellen, és nagy kevélységben.

30. Basa megszállott volt már egy nagy malomnál,
Hol hináros Almás foly lassú zúgással,
Túl az vízen Ali Kurt van fele haddal;
Nézik; Szigetvárnak ártsanak mi móddal.

Törökök lovakat mind fűre ereszték,
Túl, s innen magok is mind széllal hevernek.

31. De mihent jó Zrini az halomra juta,
Egy Dervis nevű török ottan meglátá.
Szablyáját Dervisben vágá hónaaljáig,
Éltétül, szavátul egyszersmind elválék.

32. De sokat szigeti kapitány nem késik,
Közikben mint vitéz bátorsággal esik;
Az hol csoportokban török gyülekeznek,
Az Zrini kezétül gyorsan elszélednek.
Talán így Herkules bánt az sárkányokkal,
Mint Zrini cselekszik török pogányokkal.
33. Túl Almás patakon van az jancsár sereg,
De nem lehet ötülük semmi segítség,
Mert víz magassága ér torkig embernek,
Megázik fegyverek, hogyha általjűnnek.
Az basa heában kiált innen rájok:
„Bizony török császárnak ti vagytok árulók;
34. Hamar kü esik ott, hon az ég zörrenik:
Zrini ez szók után hamar rájok esik;
Nincs olyan demecki kard, ki ketté nem török,
Zrini keze előtt ott sok fej elesik.
Mintha csak nád között ő járna, úgy tetszik,
Mert fut az sok török, hull és sebesedik.
35. De vitéz Deli Vid átalment az vízen,
Az törökök hátán, s többre halált viszen.
Ifiú Hamviván elijedt szűvében,
Elfuta Vid előtt az szélnél könnyebben.
36. De gyorsan utána fut Vid a kegyetlen,
Ennehány ugrásban eléré hertelen,
Így szóla: „Látszik, hogy vagy álnok szerecsen,
Többet bízol lábokban, s nem fegyverekben.
De nem használ néked hazádbéli futás,
Meggzagatja szűvedet mostan ez az vas.
37. Ily szók után lén rá erős dárdahajtás,
Kinek soha mását nem látta ég magas.
Bement hasában is, nem tartá meg háta,
Mert kedves életét magával kirántá;
Esik le Hamviván Vid előtt hanyattá,
Földben leszegezte Deli Vid dárdája.

38. Háromezer lovas vezetett ebben harcban,
Ötszáz jancsár hever az Almás patakban;
De mindnyájok fölött nagyobb kár Hamviván,
Mely Vid dárdájátul fekszik földet rágván.

39. VETÍTETT SZÖVEG:

Török megszállott volt már mind köröskörül,
Mindenütt sok török szép üdőnek örül;
Csak maga Szulimán nagy gondokban őszül;
Bán merész szívéért nagy félelemben hül.

40. Nem késik sokáig szigeti vitéz bán,
Bátorodik szüve ellenséget látván;
Mozgatja gyöngye szél strucctollát fejében;
Ötszáz vitéz utána megyen szép rendben.
Kevés szókkal nagy bátorságot bán ada,
Vitéz seregének, mely csak alig várja,
Hogy törökkel szemben hamarább juthatna,
Ha illenék, harcra sebességgel futna.

41. Arszlán, Rustán öccse, Zrinit megesmeré,
Dárdával őreá merészséggel mene,
Gyorsan kardot ránta az ifjú Arszlán;
Eleiben tartja paizsát horvát bán,
Kegyetlen szablyával mellyét ketté vágá,
Az eleven szüve benne mozog vala,
Megnyitott mellyéből piros vért okádik,
Élete halállal testében küszködik,
Végre az haláltul élete meggyőzetik,
Széles úton lelke testéből kibújjik.

42. De nem tudom Demirhám honnan érkezék,
Mert harcról kiáltás fülébe beesék.
Ez az a Demirhám, ki minap Szigetben
Vala Zrini előtt olyan keménységben.
Megyen Deli Vidra, nézi bátran szemét,
Mintha nem is látná máshun ellenségét.
Mint két haragos libiai orozslán,
Öszvetalálkozván az nagy széles pusztán,
Próbálják körmöket egymás szőrös hátán;
Ugy két vitéz térszen Szigetvár határán.

43. VETÍTETT SZÖVEG:

Közben besötétedik és a két vitéz félbeszakítja a párviadalt. Megfogadják egymásnak, hogy újra megvívznak, mihelyt alkalom nyílik rá. A sötétség leple alatt a várat teljesen bekerítette az ellenség — több mint 20 000 török. Még egy madár sem repülhet ki. Juranics és Radivoj vállalkozik rá, hogy kilopózik a várból, s az alvó török táboron átsurranva, Zrinyi segítségkérő üzenetét elviszik a magyar királyhoz.

44. Harmadik táborban, hol Szulimán fekszik,
Két vitéz orosz lány haraggal érkezik:
Apró sátorokat ők mind elkerülik;
Jönnek egyben, az hol Kadilesker fekszik.
Juranics karddal megy lassan ő ágyához,
Két kezével nyúla éles szablyájához
Felemelvén csapá meztelen nyakához,
Legördül az feje az szép zölt pázsithoz.
45. Nem messzi tábortul háromezer tatár
Járja az istrázsát s ott Idrisz zagatár,
Vagyon személyével ő köröskörül jár,
Hogy hátul Kaurtól ne essék semmi kár.
Ezek észbevévék az két vitéz vajdát,
Az ki előljáró, Kimszi! Kimszi! kiált.
46. Már nem fél Radivoj, mert bement erdőbe,
De másik nem vala olyan gyors erőbe;
Eztet az tatárok vevék kerületbe,
Úgy, hogy nem maradott semmi reménségbe.
- 46
- Radivoj visszanéz, s nem látja az társát;
Juranics! Juranics! sűrű erdőn kiált,
„Hon keresselek már, és hon találjalak?
Micsodás föld hátán téged nyomozzalak?”
Hát nagy kiáltást hall; arra visszamegyen,
Látta Juranicsot, hogy török közt légyen.
47. Mit csináljon maga, s micsodás fegyverrel
Szerelmes társát török közül hozza el?
Szép aranyas kézjíz az oldalán vala,
Nyilat idegestül az füléhez vonyá.

Röpül a tollas nyíl, Sabasztot mellyébe
Találá, és megjárá szintén középbe,

48. Azonban Idriz vezér odaérkezik;
Ő szeme láttára két tatár elesik.
Így mond Juranicsnak, kivonván, szablyáját:
„Te fogsz mindnyájokért fizetni egy halált.”

49. Nem tarthatja tovább Radivoj bánatját,
Oda rugaszkodik, az hun látja társát.
Így dühös Radivoj ellenségre megyen,
Az nagy seregek közt Idrizt tartja szemén,
„Engem, engem, vitézek! messzirül kiált,
Engem öljetek meg, nem az én társomat!
Én voltam az oka azok halálának;
Én nagyobbik feje ennek az próbának.”

De kegyetlen tatár annak vádolását
Füle mellett ereszti, s fejében szablyát
Juranicsnak vágja; ő leburul hanyatt
S vérrel kiereszti lelke tisztaságát.

Mint fene leopárt, ha elveszti kölkét,
S ha előtalálja vadászok seregét,
Rájok mérgét, fogát, rájok viszi körmét;
Dárdát halomban ront, s ott veszti életét:

50. Idrizt seregek közt immár megtalálta,
Egy csapásban ketté derekban szakasztá,
Maga is sebek miát esék hanyattá,
Társa mellett lelkét Istenhöz bocsátá.

51. Mint vízi óriás, bán gázol az vérben;
Henterög sok török az maga sébében;
Más s még más törököt fektet le egy helyben,
Akkor futni indul török nem seregben.

Az egész seregnek ő ad bátorságot,
Ő ad erőt szigetieknek s hatalmat,
Mert soha mellette senki kárt nem vallott;
Minden szüvel kíván mellette az harcot.

52. VETÍTETT SZÖVEG:

A török táborban nagy az elégedetlenség és széthúzás. Rustán bég a szultán tanácsában nyíltan gyávasággal vádolja Delimánt, aki Szigetvár első ostrománál megfutamodott, ahelyett, hogy Zrinyit megölte volna. Delimán éktelen haragra gyúl és a tanácsban levágja Rustánt. Aztán menekül Rustán feleségéhez, Kumillához, a szultán lányához, aki iránt szerelemre gyullad. Kumilla viszontszereti és rá akarja venni Delimánt, hogy távol a harcok zajától, csak szerelmének éljen.

53. Kumilla urának poharát szablyáruul
Leveszi kezével, s kíván innya abbul,
Méreg volt; Kumilla mert mikor megivá,
Szép testét, erejét mindenütt megjárá.
Életét nagy kínnal testébül kizará,
És valamint kívánt, maga is úgy jára.

54. De mit csinál Delimán ilyet látatban?
Fegyverét elhányá, ruháját szaggatja,
Nem kiált, de ordít oroszlány módjára,
Valahol kit talál, öl, ront és szaggatja.

55. De Demirhám szintén elérkezik arra
Damán névű lován s tőük e' búcsúza.
És hogy török császártul hitlevelet kér,
Melyért Deli Vidot más bántani nem mér.

Vid várbul kijüve, mint egy keselyő sas,
Sisakja fejében haragosan tollas.
Néha öszvemennek, néha eltávoznak,
Mint ágyúbul kilütt fényes, tüzes labdák,
Melyek levegőben öszvetalálkoznak:
Így cselekszenek ezek vitéz levették.

56. Mikor Amirassen látja társa dolgát,
Vidot nagy erővel hátul megtaszitá.
Ő Karabul lónak, megkapja fékszarát,
Balkézzel, jobbikkal felemeli kardját,
Amirassennek is kettévágja nyakát
Holtan letaszitja másfelé derekát.

Deli Vid peniglen mikor magát közben
Látja számlálhatatlan török seregben,
Ő szalad egyaránt, merre sereg viszi,
Zrini előtt merre szerencse vezérli.

57. Deli Vidnak vala egy szép felesége,
Ez asszonyok közül csak maradt Szigetbe,
Szebb vala mindeneknél az ő szépsége,
De még azon fölyül úrához húsége.

Ez mikor heába várta volna urát,
Sok könyvel áztatván társa üres ágyát,
Nem tudja, életben van-é, vitéz urát,
Vagy hogy török miát szenvedett szép halált.

58. Száll Márs ő szüvében, s nem mint más, sírással,
Vagy nyomorult föske hosszú jajgatással
Csak óhajtja társát; hanem bátorsággal
Fegyverzi magát ura páncéréval.
Páncérát, fegyverét magára fölvészi,
Jó lóra felugrik, kopját kézben vészi,

59. De gyorsan sok török sieté utána,
Mert kiáltás támad és nagy zenebona.
De ily kiáltástul Vid nem messze vala,
Azért gyorsan ugrék ő jó karabulra.
Ottan megragadja kezén szerelmesét,
Jó lovára vészi és kimenni siet.

Karabul, mint madár, nem nyom nyomot földön,
De mint süvítő nyíl megy olyan sebesen,
Heában utána futtatják lovakat,
Mert mint az könnyű kőd eltünteti magát.

60. Ezt mikor meglátá Szigetnek Hektora,
Két seregét magával gyorsan ragadja,
Száz törököt, kézzel maga Zrini lever,
Mégis reá bátorság mindenkor több tér.
Ki utat nem talál, bástyán aláugrik,
Kinek keze, lába, feje összveromlik,

Itt már sok török hull, mint tűz előtt az nád,
Igy hull az sok török és szaladton szalad.
Bán oly rettenetös az török táborban,
Mint kasza előtt fű, hull török halomban.

61. Nagy hosszú harc után megtér szép várában
Igy tér meg szolgálához Zrini vígságban.
Ök penig körüle, mint oroszlánkölkök,
Vigadnak, örülnek, s néki hízelködnek.
Mert soha mellette senki kárt nem vallott,
Minden szüvel kíván mellette az harcot.

62. De haragszik császár, de búsul magában,
Visszamenéséről immár gondolkodik,
Mint légyen békével, csak azon aggódik,
Jól tudja, hogy hátul oroszán hagyatik.
Azonban egy galamb Szigetbül röppenék,
Ugyan szárnyaival oda igyekezék,
Gyorsan sok bosztáncki megfogják galambot
És eszekben vévék egy kis papirosot,

63. Gyorsan magyar tolmácsot behívatának,
Az fölín levélnek ily bötük valának:
„Adassék ez levél az magyar királynak.”
„Ha kérded, mint vagyunk, mint közel halálhoz,
Kiknek reménséget már segítség nem hoz,
Mi segítségünkről ne gondolj semmit is,
Mert az lehetetlen, látjuk mi magunk is.”

64. Császár mindenfelé parancsol ostromot,
Hogy mindenik vigyen ki tüzet, ki vasot,
Ki szurokkal öntött kénküves gránátot,
Tízezret kioszta tüzes gránátot.

65. VETÍTETT SZÖVEG:

A szultán parancsára iszonyú ostrom indul. A törökök tűzzel-
vassal verik a várat, a roppant túlerő eszeveszetten tombol a
várfalakon. Zrinyi vitézeivel rendíthetetlenül állja az ellen-
ségnek ezt az emésztő fergetegét. Természetesen ott látható
az ellenség dühödt harcosai között Delimán és Demirhám is.
Demirhám a bástyára érve Deli Vid nevét üvölti, becsmerlő

szavakkal illeti őt és követeli, hogy most vívja meg vele a döntő párviadalt. Deli Vid hallja Demirhám őrjöngő szavait és bár nincs engedélye Zrinyitól, követi Demirhámot a nyílt mezőre, ahol a két elkeseredett ellenfél végre leszámol egymással.

66. Öszvecsapának osztán oly kegyetlenül,
Mint tengeren gálya ha kettő öszvedül;
Mindenki penig készebb az halálra,
Hogysem egy kis félelem mutatására.
Demirhám, mint fáklya, hogy látja utolját,
Tovább nem tarthatja lábom immár magát
Végezni akarja vitézül óráját.
- Arra siralmas lelkét föld alá veti,
Nagy árnyékkal életét besötétíti.
Maga is Deli Vid tovább nem mehetett,
Közel Demirhámhoz ő is ott elesett,
67. Zrini penig megyen az gazdag tárházban,
Minden drágaságot ő rak egy rakásban,
Egy dolmánt, egy mentét csak választ magának,
Az mely legszebb vala mint közte azoknak;
Egy kócság tollat is szegeze sisakján,
Száz aranyat kétfelé tett dolmányában.
68. Ihon előttetek Zrini áll fegyverben,
Hon van az török Márs vakmerő szüvében,
Halál formára jár bán törökök között;
Mint az lángos harap, ha nádiban ütközött,
Gázol rettenetesül Zrini vértóban,
Vérkataraktákat indít meg pogányban:
69. Végre császárhoz is nem messzi érkezett,
Zrini távulról is megesmérte ütet.
Osztán sietséggel megy, az hon császárt lát
Fegyverében viszi szörnnyű villámását.
Szulimán jó lóra ülni igen siet,
Igy császárnak osztán Zrini szólni kezdett.
- „Vérszopó szelendek, világnak tolvaja,
Telhetetlenségednek eljűtt órája;
El kell menned, vén eb, örök kárhozatra.”
Igy mondván, derekában ketté szakasztá.

Ez volt vége az nagy Szulimán császárnak,
Ez az ő nagy híres hatalmasságának.

70. Nem mér az nagy bánhoz közel menni senki,
De jancsár-golyóbis Zrinit földre veti;
Mellyében ez esett, más homlokát üti,
Vitézivel együtt az földre fekteti.

71. VETÍTETT SZÖVEG:

Zrinyi és szigetvári hős társai bár elpusztulnak a harc tüze-
ben, de valójában ők arattak diadalt: hadvezérétől megfosz-
tották a hatalmas török sereget, erejét megtörték, úgy, hogy
az ellenség kénytelen volt elhalasztani Magyarország meg-
hódítását.

Zrinyi Miklós hős katonáinak példája örökké él a magyar
nemzet szívében.

Vége

